

MUISTIO Pyhävuoren Lähiluolassa 21.2.2017 järjestetystä KANSALAISFOORUMISTA JONKA AIHEENA OLI ”PAIKALLINEN SAIRAANHOITOUUDISTUS”

Medborgarforum rf – Kansalaisfoorumi ry:n puheenjohtaja Dennis Rundt toivotti kaikki tervetulleiksi kuvailemalla lyhyesti, mitä Selkämeren sairaalalle tapahtui ja toteamalla, että illan keskustelun aiheena on miten Suupohjan rannikkoseutu ja Suupohjan alue voivat hyödyntää entistä Selkämeren sairaalaa Kristiinankaupungin Sairaalanmäellä.

Illan puheenjohtaja Börje Norrgård totesi, että keskustelu ja sen tulokset ovat täysin riippuvaisia kansalaisfoorumin osallistujista.

Vt. maakuntajohtaja Kaj Suomela selosti maakuntaudistusta; sen tarkoitusta ja mitä seuraavaksi tapahtuu. Hän totesi, että rakennamme uutta Pohjanmaata ja että sote- ja maakuntaudistus johtaa siihen, että meillä on tulevaisuudessa kolme hallintotasoa: valtio, maakunta ja kunta.

Kunnan tulee vastedes edistää terveyttä ja hyvinvointia, ei vastata sairaanhoidosta. Maakunta keskittyy yksinomaan lakisääteisiin tehtäviin. Tarkoituksena on luoda helposti saatavilla olevia palveluja samoin ehdoin.

1.1.2019 alkaen maa jaetaan 18 maakuntaan. Tällä hetkellä uudistusta valmistellaan, seuraava askel on väliaikaisten valmistelutoimielinten asettaminen (tukiryhmiä tarkkailua varten) vuosille 2017-18, tämän jälkeen seuraa aloitusvaihe ja uusi maakunta aloittaa toimintansa 1.1.2019. Yhdeksäntoista työryhmää hoitaa toiminnan siirtymistä maakuntahallintoon.

Monet palvelut – kuten sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut ja useat muut alueelliset tehtävät – siirtyvät saman katon alle. Organisaatiotasolla uudistus koskee kuntia, sairaanhoitopiirejä, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueita, pelastuslaitoksia, maakuntaliittoja, elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksia ja TE-keskuksia. Vuonna 2019 nykyiset aluehallintovirastot yhdistetään. ELY-keskuksista tulee neuvoa-antavia. Isokyrö siirtyy Etelä-Pohjanmaan maakuntaan.

Kolme ryhmää, joihin kuuluu maakunnan eri organisaatioiden edustajia, tarkastelee uudistusta kokonaisuutena.

Muutoksen johtoryhmässä ovat edustettuina Pohjanmaan liitto ja sen jäsenkunnat, Vaasan sairaanhoitopiiri, Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA, FSKC (suomenruotsalainen sosiaalialan osaamiskeskus), Pohjanmaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueet, Pohjanmaan pelastuslaitos, Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos, Pohjanmaan ELY-keskus, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjanmaan TE-toimisto, Suomen sosiaali ja terveys ry SOSTE. Ryhmän puheenjohtajana toimii Mikaela Björklund, maakuntahallituksen varapuheenjohtaja.

Työvaliokunnassa ovat edustettuina Pohjanmaan liitto ja sen jäsenkunnat (3–4 edustajaa), Vaasan kaupunki, Vaasan sairaanhoitopiiri, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueet, SONet BOTNIA, Pohjanmaan pelastuslaitos, Pohjanmaan ELY-keskus, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjanmaan TE-toimisto ja SOSTE. Valiokunnan puheenjohtajana toimii vt. maakuntajohtaja Kaj Suomela.

Pohjanmaan maakuntaudistuksen valmistelua varten on perustettu yhteensä seitsemän poikkihallinnollista asiantuntijatyöryhmää. Ryhmät valmistelevat uuden maakunnan palveluita teemoittain:

Aluekehitys ja strateginen suunnittelu, Elinkeinot ja työvoima, Maaseutu ja ympäristöterveydenhuolto, Maankäyttö, luonnonvarat ja liikenne, Turvallisuus ja varautuminen, Hallintopalvelut, talous, tilat ja sopimukset sekä Henkilöstöryhmä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta valmistellaan poliittisessa ohjausryhmässä ja valmisteluryhmässä. Pohjanmaan sote-valmistelua varten on perustettu yhteensä 11 moniammatillista ja poikkihallinnollista asiantuntijatyöryhmää: Lapset ja perheet, Nuoret aikuiset ja työikäiset, Ikäihmiset, Välittömän avun tarve, Avohoito- ja vastaanotto, Sairaala- ja vuodeosastohoito, Mielenterveys- ja päihdepalvelut, Vammaispalvelut, Koulutus ja tutkimus, Toimintakyky ja kuntoutus, Tukipalvelut.

Ryhmiä työkentelyn punaisena lankana ovat palvelukokonaisuudet asiakkaan näkökulmasta. Digitaalisuus nähdään mahdollisuutena tuoda palveluita uudella tavalla lähelle ihmistä. Helmikuun lopussa työryhmät jättävät väliraporttinsa muutosjohtajille.

Kiinteistöt jäävät kunnalliseen omistukseen ja maakunta maksaa niistä vuokraa kolmen vuoden ajan. Tämän jälkeen (2012) maakunta ottaa kantaa siihen, mitä tiloja tarvitaan.

Pohjanmaalla valtion varojen määrä asukasta kohti vähenee 111 euroa uudistuksessa verrattuna nykytilaan, samalla kunnat voittavat 82 euroa henkilöä kohti. Kuntien asema ei vaikeudu mutta maakunnat joutuvat kiristämään otettaan.

Maakuntien tulee yhtiöittää asiakkaiden valinnanvapauden piirissä olevat palvelut. Maakunnan yhtiöt ovat julkisesti omistettuja yhtiöitä. Yhtiöittäminen ei siis tarkoita yksityistämistä.

Kaj Suomalalle esitettyjä kysymyksiä olivat muun muassa:

- Mitä niille tiloille tapahtuu, joita maakunnat eivät tarvitse?
- Onko niin, että kolmen vuoden kuluttua ei ole terveyskeskuksia 25 km etäisyydellä toisistaan?
- Tuleeko tästä meille parempi?
- Joudummeko laskemaan tasoa?

Voiko meillä olla kahdella paikkakunnalla, 25 km:n etäisyydellä toisistaan toimiva terveyskeskus?

Etelä-Pohjanmaan maakunnan konsernimuutosjohtaja Johanna Sorvettula kertoi mitä siellä on meneillään ja totesi, että 82 organisaatiota yhdistetään yhdeksi organisaatioksi. Hallinto yksinkertaistuu ja sieltä vapautuvat resurssit siirretään hoitoon. Maakunnan muodostamisen jälkeen 1. tammikuuta 2019 kestää vielä noin viisi vuotta ennen kuin uudet toiminnot on saatu kehitettyä. Tämä on suuri hanke ja aikataulu on tiukka.

Etelä-Pohjanmaan maakunnan muodostamiseen johtava prosessi vastaa prosessia joka johtaa Pohjanmaan maakunnan muodostamiseen.

Paikallisen perusturvalautakunnan puheenjohtaja Sture Riissanen tiedusteli miten Kristiinankaupunki tullaan liittämään maakuntaan. Hän huomautti, että sairaanhoitopiiri on kiinnostunut Kristiinankaupungista ja että dialyysi säilyy. Kristiinankaupungin terveyskeskus toimii hyvin mutta Närpiö ei halunnut tehdä yhteistyötä viikonloppupäivystyksen suhteen. Ja tekninen keskus sai tilat Sairaalanmäeltä, missä sellaisten toimijoiden kuten Terveystalon ja Sydmedin oikeastaan tulisi olla.

Selkämeren sairaskoti voitaisiin integroida Sairaalanmäen terveyskeskukseen ja geriatrinen keskus tarjoaa erikoisuuden terveyskeskuksessa. Karijoki ja monet muut kunnat osallistuvat Selkämeren sairaskotiin mutta muuten on vaikeaa saada aikaan yhteistyötä. Sture Riissanen kysyi kuinka moni karijokinen itse asiassa tietää voivansa tulla Kristiinankaupunkiin vastaanotolle.

Hän sanoi hallituksen päättäneen, ettei kunta saa olla osakkaana yksityisessä hoitoyhtiössä. Maakunta määrää röntgenistä, laboratoriosta ja dialyysistä sekä siitä säilytetäänkö nämä toiminnot Kristiinankaupungissa.

Sture Riissanen sai kommentin että valinnanvapauden saamiseksi tarvitaan asioita joista valita, toisena kommenttina oli että alueen tulee vaalia sitä mitä haluamme ja kolmantena että Suupohjassa voisi hyvinkin olla kahdessa paikassa toimiva terveyskeskus.

Kaupunginjohtaja Riitta El-Nemr totesi, että sairaanhoidon kustannukset ovat Suupohjan rannikkoseudulla tasolla, jolla maakunnan muidenkin osien tulisi olla. Suupohjan rannikkoseutu on jo toteuttanut sote-uudistuksensa.

Kaupunginvaltuutettu Henrik Antfolk selosti yhteistä tahdonilmaisua, jonka Kristiinankaupungin poliittiset puolueet ovat laatineet paikallisesta sairaanhoidosta (kansalaisfoorumin toimeksiannosta 30.11.2016 DUXissa):

- Kristiinankaupungissa on toimiva perusterveydenhuollon yksikkö, jossa sosiaalihuolto on integroituna. Lisäksi kaupungissa on röntgen, laboratorio ja dialyysi, joita ylläpitää Vaasan Sairaanhoitopiiri. Myös yksityisiä toimijoita on, kuten KristinaMedi, joka suorittaa päiväkirurgisia toimenpiteitä. Kristiinankaupungin kaupunki ylläpitää jonkin verran päivystystoimintaa, mikä vähentää keskussairaalan kuormitusta.

- Koko tämän toiminnan säilyttämiseen tulevaisuudessa on hyvät edellytykset. Kiinteistöt ovat hyvässä kunnossa. Hoitopalveluja on elämän alusta alkaen perhekeskuksessa (neuvola) ja terveyskeskuksessa aina elämän loppuvaiheeseen saakka vanhustenhuollon kotipalvelussa sekä sotainvalideille tarkoitettussa yksikössä Selkämeren sairaskodissa, Geritrimissä.

- Palveluja on kehitetty usean vuoden ajan ja niillä on luotu kustannustehokasta perusturvaa Kristiinankaupungin perusterveydenhoitoon ja -toimintaan, mikä vastaa sosiaali- ja terveydenhoitouudistuksen pyrkimyksiä.

- Me seuraavien puolueiden edustajat Kristiinankaupungissa korostamme sitä, että terveydenhuolto on tulevaisuuden maakunnassa turvattava kaikissa osissa, myös Pohjanmaan eteläosassa.

Tahdonilmauksen ovat allekirjoittaneet Henrik Antfolk, ruotsalainen kansanpuolue, Mikael Perjus, Kokoomus, Peter Nygård, Keskusta, Mauri Jansson, Sosialidemokraatit, Jukka Kangasniemi, Perussuomalaiset ja Tapani Rentola Kristillisdemokraatit. Henrik Antfolk luovutti tahdonilmauksen vt. maakuntajohtaja Kaj Suomelalle.

Keskustelussa ilmaistiin huolestuneisuutta siitä millainen edustus Kristiinankaupungilla tulee oleman uudessa maakuntavaltuustossa. Maakunta on yksi vaalipiiri ja maakuntavaltuustossa on paikka 59 jäsenelle. Tässä asiassa kristiinalaisilla on mietittävää.

Medborgarforum rf – Kansalaisfoorumi ry sai tehtäväkseen muodostaa työryhmän, joka vie paikallista sairaanhoitoa koskevaa keskustelua eteenpäin. Seuraava kansalaisfoorumi järjestetään huhtikuussa.

Kristiinankaupunkilaisten tulee hankkia tietoa meneillään olevasta sairaanhoito- ja maakuntauudistuksesta, muodostaa käsitys siitä ja rakentaa yhteistyötä mm. Närpiön kanssa – luodakseen painetta Suupohjan rannikkoseudulla järjestettävän hoidon edistämiseksi tulevaisuudessa.

